

Programsko inženjerstvo

Ak. god. 2023./2024.

Što želiš čitati?

Dokumentacija, Rev. 1

Grupa: *DaVincijski koderi*

Voditelj: *Andrea Gazibarić*

Datum predaje: *17.11.2023.*

Nastavnik: *Alan Jović*

Sadržaj

1	Dnevnik promjena dokumentacije	3
2	Opis projektnog zadatka	5
3	Specifikacija programske potpore	9
3.1	Funkcionalni zahtjevi	9
3.1.1	Obrasci uporabe	11
3.1.2	Sekvencijski dijagrami	22
3.2	Ostali zahtjevi	28
4	Arhitektura i dizajn sustava	29
4.1	Komponente	29
4.2	Izbor arhitekture	33
4.3	Organizacija sustava	35
4.4	Organizacija aplikacije	37
4.5	Baza podataka	39
4.5.1	Opis tablica	39
4.5.2	Dijagram baze podataka	41
4.6	Dijagram razreda	43
4.7	Dijagram stanja	45
4.8	Dijagram aktivnosti	46
4.9	Dijagram komponenti	47
5	Implementacija i korisničko sučelje	48
5.1	Korištene tehnologije i alati	48
5.2	Ispitivanje programskog rješenja	49
5.2.1	Ispitivanje komponenti	49
5.2.2	Ispitivanje sustava	49
5.3	Dijagram razmještaja	50
5.4	Upute za puštanje u pogon	51

6 Zaključak i budući rad	52
Popis literature	53
Indeks slika i dijagrama	54
Dodatak: Prikaz aktivnosti grupe	55

1. Dnevnik promjena dokumentacije

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
0.1	Napravljen predložak.	Andrea Gazibarić	26.10.2023.
0.2	Dodani funkcionalni zahtjevi, aktori i di-onici.	Luka Blagaić	27.10.2023.
0.2.1	Ispravak funkcionalnih zahtjeva.	Luka Blagaić	28.10.2023.
0.2.2	Dodan opis funkcionalnih zahtjeva.	Andrea Gazibarić	30.10.2023.
0.2.3	Ispravak opisa funkcionalnih zahtjeva.	Andrea Gazibarić	02.11.2023.
0.2.4	Dodani dijagrami obrazaca uporabe.	Andrea Gazibarić	02.11.2023.
0.3	Dodani ER i REL dijagrami baze podataka.	Luka Blagaić	02.11.2023.
0.4	Dodani sekvencijski dijagrami.	Renato Balun	05.11.2023.
0.4.1	Dodan opis sekvencijskih dijagrama.	Renato Balun	06.11.2023.
0.5	Arhitektura i dizajn sustava, algoritmi i strukture podataka.	Davor Marenić	16.11.2023.
0.6	Dodan opis nefunkcionalnih zahtjeva.	Luka Zelić	17.11.2023.

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
0.7	Dodan opis projektnog zadatka.	Šima Vu- letić	17.11.2023.
0.8	Dodani dijagrami razreda.	Filip Šturlić	17.11.2023.
0.9	Implementacija.	Luka Zelić, Renato Balun, Davor Marenić	17.11.2023.
1.0	Verzija samo s bitnim dijelovima za 1. ciklus.	*	17.11.2023.

2. Opis projektnog zadatka

Cilj ovog projekta je razviti programsku podršku za stvaranje web aplikacije "Što želiš čitati?" kojoj je glavni zadatak omogućiti korisniku pronalazak ponuditelja knjige u blizini koji ima u prodaji traženu knjigu na hrvatskom ili srodnom jeziku. Te omogućuje i međusobno povezivanje ponuditelja knjiga radi proširenja međusobnih ponuda. Naime ljubitelji čitanja koji žele čitati stranu literaturu imaju problem s pronalaskom željenih knjiga na hrvatskom zato što mnogi naslovi nisu prevedeni na hrvatski ili srodni jezik poput srpskog i bosanskog, a u slučaju da postoji prijevod zbog loše ažurnosti web stranica ponuditelja knjiga nije ih lako pronaći.

Stoga je ideja ove web aplikacije da omogući čitatelju unos značajke željene knjige, imena i ili ponuditelja knjige te pretraga dostupnosti po navedenim značajkama. Potencijalna korist ovog projekta je što olakšava i ubrzava čitateljima pronalazak tražene knjige, a u slučaju da one ne postoji ne oduzima im puno vremena, te tako poboljšava njihovo čitalačko iskustvo. Dodatna potencijalna korist je što čitatelju omogućava proširivanje horizonata i upoznavanje sa stranom kulturom čitajući stranu literaturu. Rezultat toga bi bila promocija kulture čitanja na području Republike Hrvatske. S druge strane, ponuditelji knjiga, poput izdavača, antikvarijata i preprodavača, imaju priliku proširiti svoj doseg na širu publiku te povećavajući prodaju knjiga iz svoje ponude. To pomoglo malim poduzetnicima koji drže antikvarijate i nezavisne knjižare da ostanu u poslu, a osnažilo bi izdavače da prošire svoju ponudu i prevedu još i više stranih naslova, te bi samim time i kupci bili zadovoljniji.

U aplikaciji postoje tri uloge:

- *Neregistrirani korisnik: potraživač knjiga, kupac*
- *Registrirani korisnik: ponuditelj knjiga*
- *Administrator*

Neregistrirani korisnik ima mogućnost pristupu web sjedištu aplikacije, te može pretraživati ponude knjiga. Pretraga se provodi po značajkama knjige koju neregistrirani korisnik unosi i po nazivu ponuditelja. Neregistriranom korisniku

se nudi pregled karte na kojoj su označene lokacije (adrese) svih ponuditelja knjiga te ih on može izabrati. Nakon odabira ponuditelja neregistriranom korisniku prikazuje se popis, to jest ponuda svih knjiga izabranog ponuditelja. Ponuđene knjige sadržavaju sljedeće značajke:

- *naziv,*
- *autore,*
- *godinu izdanja,*
- *izdavača,*
- *kategorija izdavača (domaći, strani),*
- *žanr,*
- *ISBN,*
- *broj izdanja,*
- *stanje očuvanosti,*
- *tekstni opis,*
- *sliku korica,*
- *oznaku vrste knjige,*
- *listu ponuda.*

S time da oznaku vrste knjige možemo okarakterizirati u 5 različitih kategorija:

- *Knjiga je na stranom jeziku (npr. engleski), a ne postoji izdanje na hrvatskom ili srodnom jeziku (bosanski, srpski)*
- *Knjiga je izdana na hrvatskom jeziku i dobavljiva je na području Hrvatske*
- *Knjiga je izdana na hrvatskom jeziku, ali nije dobavljiva na području Hrvatske (npr. izdavač je rasprodao izdanje)*
- *Knjiga je izdana na srodnom jeziku, dobavljiva je samo na njihovom tržištu*
- *Knjiga je izdana na srodnom jeziku, dobavljiva je u Hrvatskoj, ne postoji na hrvatskom jeziku*

Dok lista ponude svake knjige treba uključivati:

- *naziv ponuditelja,*
- *broj dostupnih primjeraka,*
- *cijenu knjige kod dotičnog ponuditelja.*

Uz to da ako knjiga nema više dostupnih registriranih ponuditelja knjigu se ne prikazuje u ponudi prilikom pretrage u sustavu. Osim odabira ponuditelja i pretrage ponuđenih knjiga, neregistriranom korisniku se daje i mogućnost da kroz sučelje

aplikacije zatraži od registriranog korisnika izdavača da stavi u ponudu prijevod željene knjige i samim time u dogovoru sa stranim izdavačem prevede knjigu na hrvatski jezik. Zahtjevi za prijevod se jednostavno bilježe na stranici i akumuliraju se za svaku knjigu na stranom jeziku kako bi ponuditelj imao uvid o potražnji prijevoda. Važno je još napomenuti da ostala komunikacija vezana uz nabavu knjige između neregistriranog korisnika i ponuditelja se ne odvaja kroz aplikaciju već preko drugih kanala poput e-pošte i telefonskim pozivom.

Registrirani korisnik je isključivo ponuditelj knjiga koji spada u jednu od tri kategorije:

- *Izdavač*
- *Antikvarijat*
- *Preprodavač*

Ponuditelj bira svoju kategoriju tijekom registracije, pri čemu registraciju treba odobriti administrator nakon pregleda zahtjeva. Nadalje registrirani korisnik unosi potrebne informacije za kontakt ponuditelja, a to su:

- *naziv,*
- *e-pošta,*
- *adresa,*
- *izdavača,*
- *broj telefona.*

Nakon toga registrirani korisnik pristupa web aplikaciji uz pomoć korisničkog imena i lozinke. Svaki ponuditelj ima mogućnost ponuditi neograničeni broj naslova knjiga i njezinih primjeraka u skladu sa svojom kategorijom. Tijekom kreiranja ponude svaki ponuditelj je primoran ispravno odrediti oznaku vrste knjige, te pri svakom dodavanju nove knjige ili primjeraka već postojeće knjige u web aplikaciju. Uz to pri svakoj izmjeni ponude knjiga poput dodavanja novih primjeraka već postojeće knjige ili uklanjanju primjeraka koji su prodani ponuditelj je dužan provjeriti da oznaka vrste knjige odgovara stvarnosti i ako to nije slučaj, izmijeniti ju. Ponuditelj također nije obavezan ponuditi sve knjige koje ima u ponudi, to jest u svojoj ponudi može imati više knjiga nego što ih je ponudio na web stranici. Izdavač u svojoj ponudi smije nuditi knjige isključivo knjige na hrvatskom jeziku, te na temelju prikupljenih zahtjeva neregistriranih korisnika smije zatražiti izdavača strane knjige za dozvolu prijevoda knjige sa stranog ili srodnog jezika na hrvatski jezik. Antikvarijat u svojoj ponudi smije imati knjige na stranom jeziku, srodnom

jeziku ili hrvatskom jeziku, s time da se mora svojom adresom nalaziti isključivo na području Hrvatske. Preprodavač u svojoj ponudi može imati sve vrste knjiga neovisno o prijevodu, te i one koje nisu na drugačiji način dobavljive na području Hrvatske. Uz to adresa mu može biti u Hrvatskoj i u zemljama sa srodnim jezikom, odnosno Srbiji i Bosni i Hercegovini.

Skup korisnika koji bi mogao biti zainteresiran za ostvareno rješenje se može raščlaniti na četiri skupa:

- *Ljubitelji knjiga: Oni koji traže stranu literaturu prevedene na hrvatski jezik ili srodne jezike.*
- *Izdavači: Oni koji žele proširiti dostupnost svojih knjiga na novo tržište.*
- *Antikvarijati: Oni koji imaju rijetke ili stare knjige koje žele ponuditi zainteresiranim čitateljima i kolekcionarima.*

Aplikacija bi se u budućnosti mogla proširiti na različite načine koji bi poboljšali zadovoljstvo neregistriranih i registriranih korisnika: U slučaju da u ponudi nema tražene knjige čitatelju bi se moglo ponuditi knjiga u ponudi od istog autora ili slične tematike, te na taj način čitatelj bi dobio štivo za čitanje, a ponuditelj bio ostvario dodatnu prodaju. Mogla bi se omogućiti komunikacija kupca i ponuditelja unutar aplikacije kako bi se kupcu olakšala kupnja. Moglo bi se omogućiti neregistriranim korisnicima da uz zahtjev za prijevodom određenog naslova mogu unijeti email kako bi mogli biti obaviješteni o izlasku prijevoda i proširenju ponude.

3. Specifikacija programske potpore

3.1 Funkcionalni zahtjevi

Dionici:

1. Neregistrirani korisnici
2. Registrirani korisnici
  - (a) Izdavači
  - (b) Antikvarijati
  - (c) Preprodavači
3. Administratori
4. Baza podataka

Aktori i njihovi funkcionalni zahtjevi:

1. Neregistrirani korisnik (inicijator) može:
  - (a) pretraživati ponudu knjiga po:
    - i. značajkama knjige
    - ii. ponuditelju
  - (b) pretraživati ponuditelje na karti
  - (c) odabrati ponuditelja i izlistati sve knjige u njegovoj ponudi
  - (d) zahtjevati od izdavača da kontaktira stranog izdavača za prijevod
  - (e) registrirati se
    - unijeti podatke
2. Izdavač (inicijator) može:
  - (a) zatražiti od stranog izdavača dozvolu za prijevod
  - (b) ponuditi knjige na hrvatskom jeziku
  - (c) maknuti knjige iz svoje ponude
3. Antikvarijat (inicijator) može:
  - (a) ponuditi knjige na hrvatskom i srodnim jezicima
  - (b) maknuti knjige iz svoje ponude

4. Preprodavač (inicijator) može:
  - (a) ponuditi knjige na bilo kojem jeziku
  - (b) maknuti knjige iz svoje ponude
5. Administrator (inicijator) može:
  - (a) odobriti registraciju
    - provjeriti je li adresa antikvarijata u RH i
    - jesu li ostali podatci dobri
  - (b) ukloniti registrirane korisnike
  - (c) mijenjati vrstu korisnika
  - (d) pristupiti bazi podataka
6. Baza podataka (sudionik) pohranjuje podatke o:
  - (a) registriranim korisnicima
  - (b) knjigama (uključujući i oznake knjige)
  - (c) zahtjevima za prijevod

3.1.1 Obrasci uporabe

Opis obrazaca uporabe

UC1 - Pretraživanje knjiga po značajkama

- **Glavni sudionik:** Neregistrirani korisnik
- **Cilj:** Pregledati ponudu knjiga
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. odabir značajki knjige po kojima se želi pretražiti
  2. prikazuje se ponuda knjiga s odabranim značajkama

UC2 - Pretraživanje knjiga po ponuditelju

- **Glavni sudionik:** Neregistrirani korisnik
- **Cilj:** Pregledati ponudu knjiga
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. odabir ponuditelja čiju ponudu želi pregledati
  2. prikazuje se ponuda knjiga odabranog poslužitelja

UC3 - Pretraživanje ponuditelja na karti

- **Glavni sudionik:** Neregistrirani korisnik
- **Cilj:** Pregledati ponuditelje u blizini
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. otvaranje karte s označenim ponuditeljima
  2. odabir lokacije i ponuditelja
  3. ispis podataka o ponuditelju i njihove ponude

UC4 - Zahtjev za prijevodom

- **Glavni sudionik:** Neregistrirani korisnik
- **Cilj:** Zatražiti prijevod knjige na stranom jeziku
- **Sudionici:** Izdavač, baza podataka

- **Preduvjet:** Knjiga nije prevedena na hrvatski
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. odabir "Zahtjevaj prijevod" u sučelju aplikacije
  2. zahtjev se bilježi u bazu podataka
  3. izdavač dobija poruku o novom zahtjevu

UC5 - Registracija

- **Glavni sudionik:** Neregistrirani korisnik
- **Cilj:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Sudionici:** Baza podataka, administrator
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. odabir "Sign up" u sučelju
  2. unos vrste ponuditelja (izdavač, antikvarijat, preprodavač)
  3. unos podataka (naziv, e-pošta, adresa, broj telefona)
  4. unos korisničkog imena i lozinke
  5. administrator odobrava račun
  6. poruka na e-pošti o odobrenju ili neodobrenju računa
- **Opis mogućih odstupanja:**
  - 3.a adresa antikvarijata nije u RH
    1. nemogućnost nastavka registracije bez promjene podataka
    2. upozorenje
  - 3.b adresa preprodavača nije u zemlji srodnog jezika
    1. nemogućnost nastavka registracije bez promjene podataka
    2. upozorenje
  - 4.a korisničko ime već postoji
    1. nemogućnost nastavka registracije bez promjene podataka
    2. upozorenje

UC6 - Ponuda naslova knjiga

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Ponuditi neograničen broj naslova knjiga
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire "Ponudi naslov knjige" u sučelju aplikacije

2. Ponuditelj odabire naslove koje želi ponuditi
3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC7 - Ponuda primjeraka knjiga

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Ponuditi neograničen broj primjeraka knjiga
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire "Ponudi primjerak knjige" u sučelju aplikacije
  2. Ponuditelj odabire primjerke knjiga
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC8 - Pregled želja neregistriranih korisnika

- **Glavni sudionik:** Izdavač
- **Cilj:** Prikupiti želje neregistriranih korisnika
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao izdavač
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Praćenje aktivnosti neregistriranog korisnika
  2. Bilježenje i prikupljanje njegovih želja

UC9 - Zahtjev za dozvolu prijevoda sa stranog jezika

- **Glavni sudionik:** Izdavač
- **Cilj:** Zatražiti prijevod knjige sa stranog jezika na hrvatski
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao izdavač
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Izdavač pregleda želje neregistriranih korisnika
  2. Izdavač odabire knjige
  3. Izdavač zatraži dozvolu za prijevodom

UC10 - Zahtjev za dozvolu prijevoda sa srodnog jezika

- **Glavni sudionik:** Izdavač
- **Cilj:** Zatražiti prijevod knjige sa srodnog jezika na hrvatski
- **Sudionici:** Baza podataka

- **Preduvjet:** Registrirati se kao izdavač
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Izdavač pregleda želje neregistriranih korisnika
  2. Izdavač odabire knjige
  3. Izdavač zatraži dozvolu za prijevodom

UC11 - Ponuda knjiga na hrvatskom jeziku od strane izdavača

- **Glavni sudionik:** Izdavač
- **Cilj:** Ponuditi knjigu na hrvatskom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:**
  1. Registrirati se kao izdavač
  2. Imati u svojoj ponudi knjige na hrvatskom jeziku
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Izdavač odabire knjige za ponudu
  2. Izdavač nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC12 - Ponuda knjige na stranom jeziku od strane antikvarijata

- **Glavni sudionik:** Antikvarijat
- **Cilj:** Ponuditi knjige na stranom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao antikvarijata
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Antikvarijat odabire knjige na stranom jeziku
  2. Antikvarijat nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC13 - Ponuda knjige na srodnom jeziku od strane antikvarijata

- **Glavni sudionik:** Antikvarijat
- **Cilj:** Ponuditi knjige na srodnom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao antikvarijata
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Antikvarijat odabire knjige na srodnom jeziku
  2. Antikvarijat nudi odabrane knjige

3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC14 - Ponuda knjige na hrvatskom jeziku od strane antikvarijata

- **Glavni sudionik:** Antikvarijat
- **Cilj:** Ponuditi knjige na hrvatskom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao antikvarijata
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Antikvarijat odabire knjige na hrvatskom jeziku
  2. Antikvarijat nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC15 - Ponuda knjige na stranom jeziku od strane preprodavača

- **Glavni sudionik:** Preprodavač
- **Cilj:** Ponuditi knjige na stranom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao preprodavača
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Preprodavač odabire knjige na stranom jeziku
  2. Preprodavač nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC16 - Ponuda knjige na srodnom jeziku od strane preprodavača

- **Glavni sudionik:** Preprodavač
- **Cilj:** Ponuditi knjige na srodnom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao preprodavača
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Preprodavač odabire knjige na srodnom jeziku
  2. Preprodavač nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC17 - Ponuda knjige na hrvatskom jeziku od strane preprodavača

- **Glavni sudionik:** Preprodavač
- **Cilj:** Ponuditi knjige na hrvatskom jeziku
- **Sudionici:** Baza podataka

- **Preduvjet:** Uspješna registracija kao preprodavača
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Preprodavač odabire knjige na hrvatskom jeziku
  2. Preprodavač nudi odabrane knjige
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC18 - Određivanje ispravne oznake nove knjige

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Ispravno odabrati oznaku vrste knjige kod dodavanja nove knjige
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire novu knjigu
  2. Ponuditelj odabire ispravnu vrstu oznake za tu knjigu
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC19 - Određivanje ispravne oznake primjerka već dodane knjige

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Ispravno odabrati oznaku vrste knjige za taj primjerak
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire već postojeću knjigu
  2. Ponuditelj odabire ispravnu vrstu oznake za tu knjigu
  3. U bazu podataka se pohrani promjena

UC20 - Ispravak oznake novog primjerka pri dodavanju

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Izmijeniti pogrešno odabranu oznaku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire primjerak s pogrešnom oznakom
  2. Ponuditelj ispravlja oznaku za taj primjerak knjige
  3. Ponuditelj dodaje primjerak knjige
  4. U bazu podataka se pohrani promjena

UC21 - Ispravak oznake novog primjerka pri uklanjanju

- **Glavni sudionik:** Ponuditelj
- **Cilj:** Izmijeniti pogrešno odabranu oznaku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Registrirati se kao ponuditelj
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Ponuditelj odabire primjerak s pogrešnom oznakom
  2. Ponuditelj ispravlja oznaku za taj primjerak knjige
  3. Ponuditelj uklanja primjerak knjige
  4. Iz baze podataka se uklanja primjerak knjige

UC22 - Odobravanje registracije

- **Glavni sudionik:** Administrator
- **Cilj:** Odobriti registraciju korisnika
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Korisnik je registriran i dodijeljena su mu prava administratora
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Administrator pregleda zahtjev za registraciju
  2. Administrator provjerava odgovaraju li uneseni podaci
  3. Posebno za antikvarijata provjerava je li mu adresa u RH
  4. Ako je prijava ispravna, administrator odobrava registraciju korisnika

UC23 - Brisanje korisnika

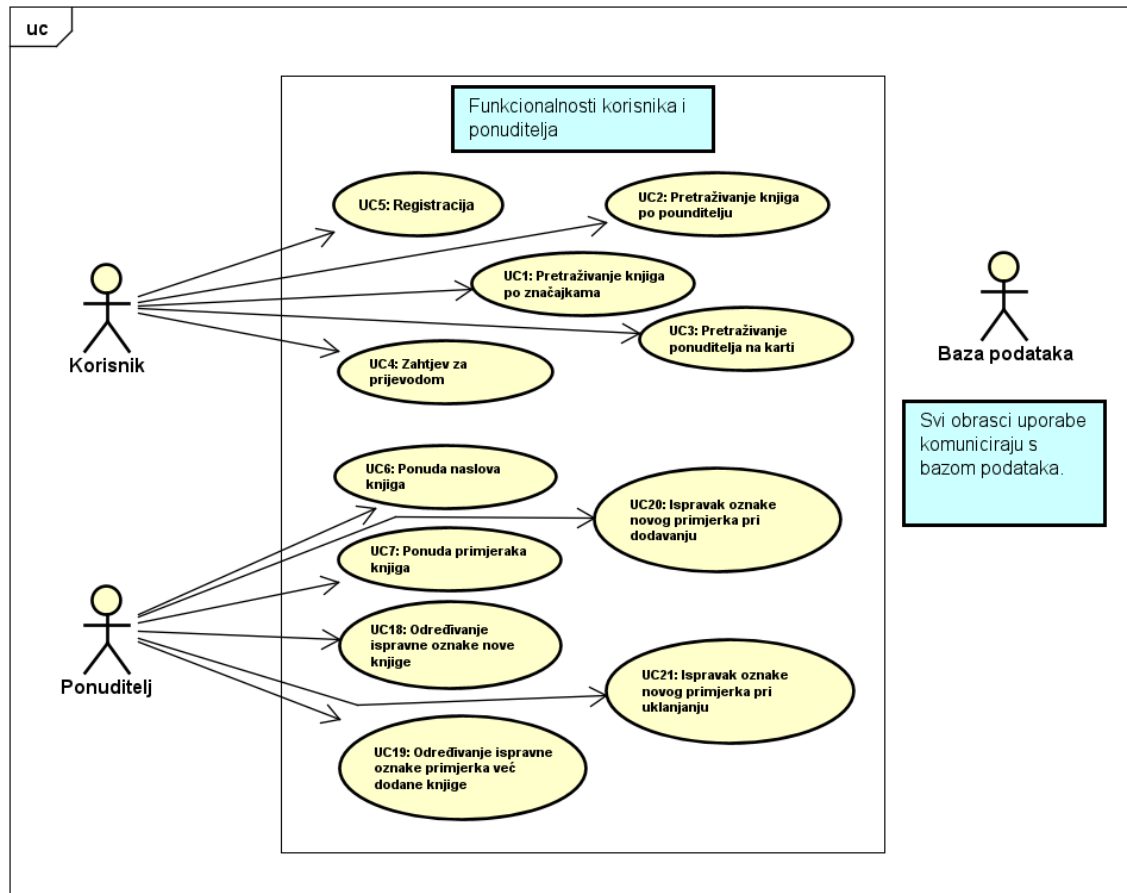
- **Glavni sudionik:** Administrator
- **Cilj:** Izbrisati registriranog korisnika
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Korisnik je registriran i dodijeljena su mu prava administratora
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Administrator odabire opciju uklanjanja korisnika
  2. Administrator pronalazi željenog korisnika
  3. Administrator uklanja željenog korisnika i njegove podatke iz baze podataka

UC24 - Promjena vrste korisnika

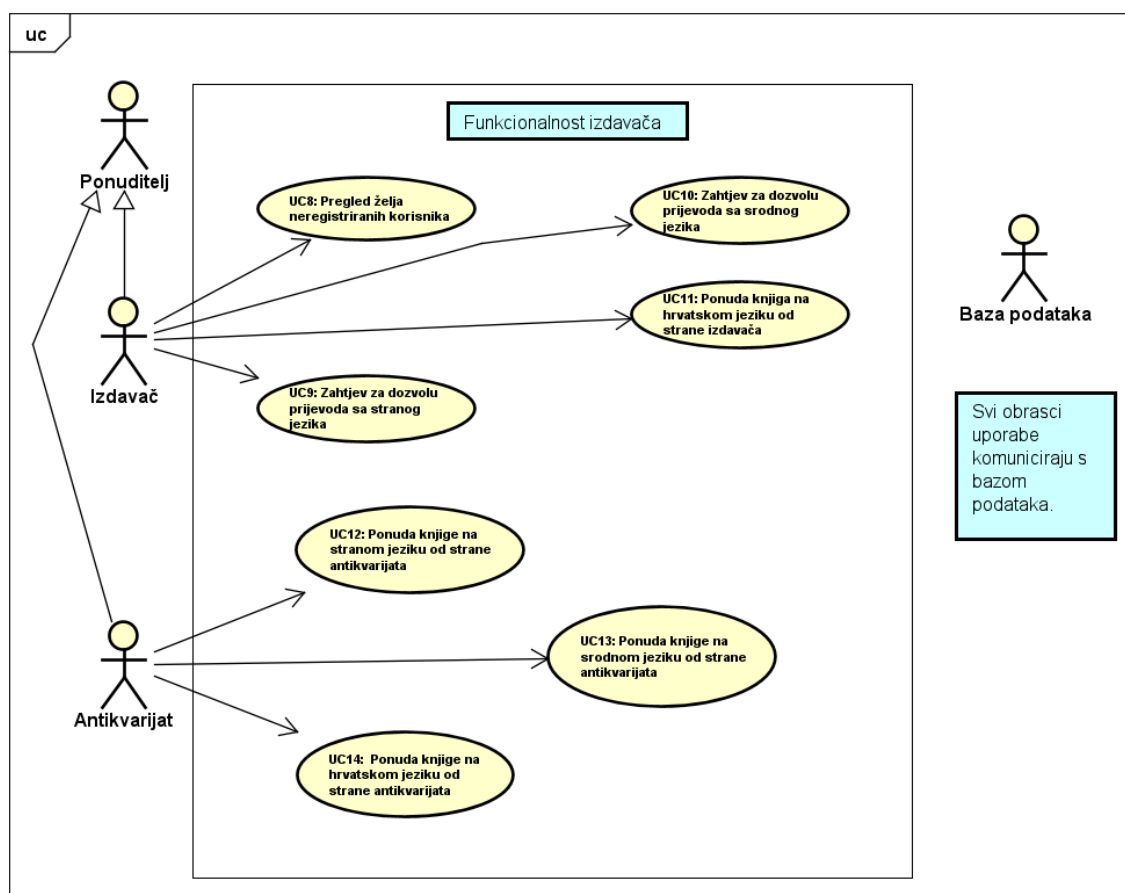
- **Glavni sudionik:** Administrator

- **Cilj:** Izmijeniti vrstu i prava korisnika
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Korisnik je registriran i dodijeljena su mu prava administratora
- **Opis osnovnog tijeka:**
  1. Administrator pronalazi željenog korisnika
  2. Administrator mijenja vrstu i prava korisnika

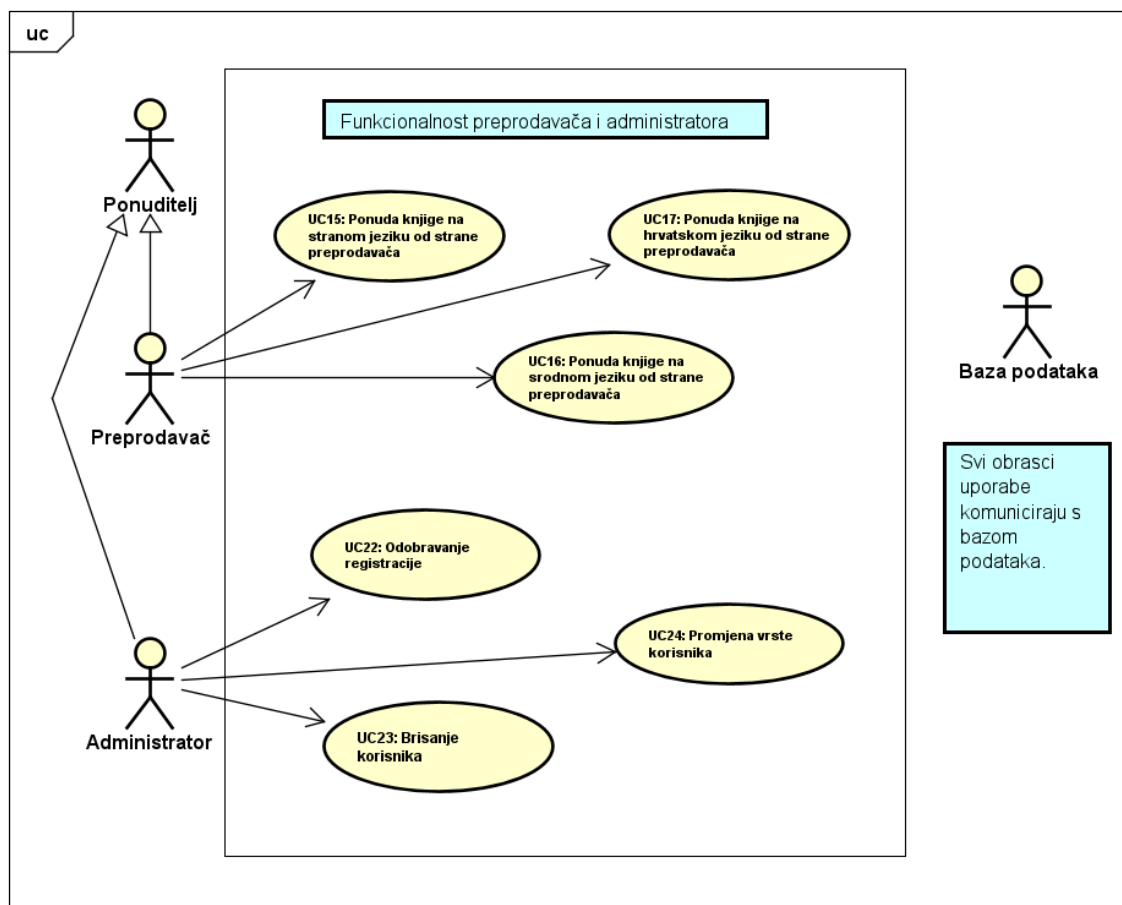
Dijagrami obrazaca uporabe

Slika 3.1: Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost korisnika i ponuditelja

Slika 3.2: Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost izdavača i antikvarijata

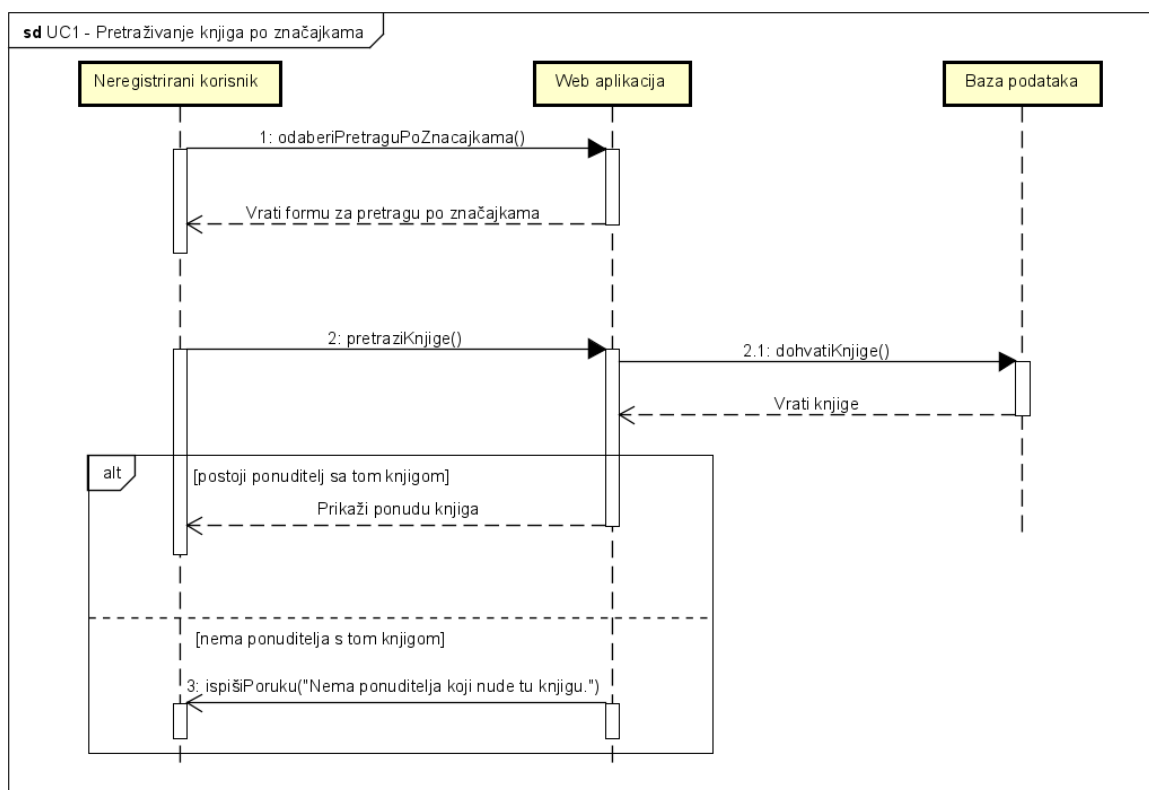

Slika 3.3: Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost preprodavača i administratora

3.1.2 Sekvencijski dijagrami

Obrazac uporabe UC1 - Pretraživanje knjiga po značajkama

Neregistrirani korisnik odabire pretraživanje knjige po značajkama. Na ekranu mu se pojavljuje forma za odabir značajki knjige. Korisnik odabire značajke knjige i klikne na dugme za pretraživanje kako bi pretražio knjige sa željenim značajkama. Web aplikacija zaprima zahtjev i šalje upit prema bazi podataka. Od baze podataka prema web aplikaciji se vraća rezultat. Ako u bazi podataka postoji ponuditelj koji nudi knjigu ili više knjiga s odabranim značajkama na ekranu mu se pokazuje ponuda knjiga. Ako u bazi podataka ne postoji ponuditelj koji nudi knjigu s odabranim značajkama na ekranu se ispisuje poruka da ne postoji registrirani ponuditelj koji nudi knjigu sa željenim značajkama.

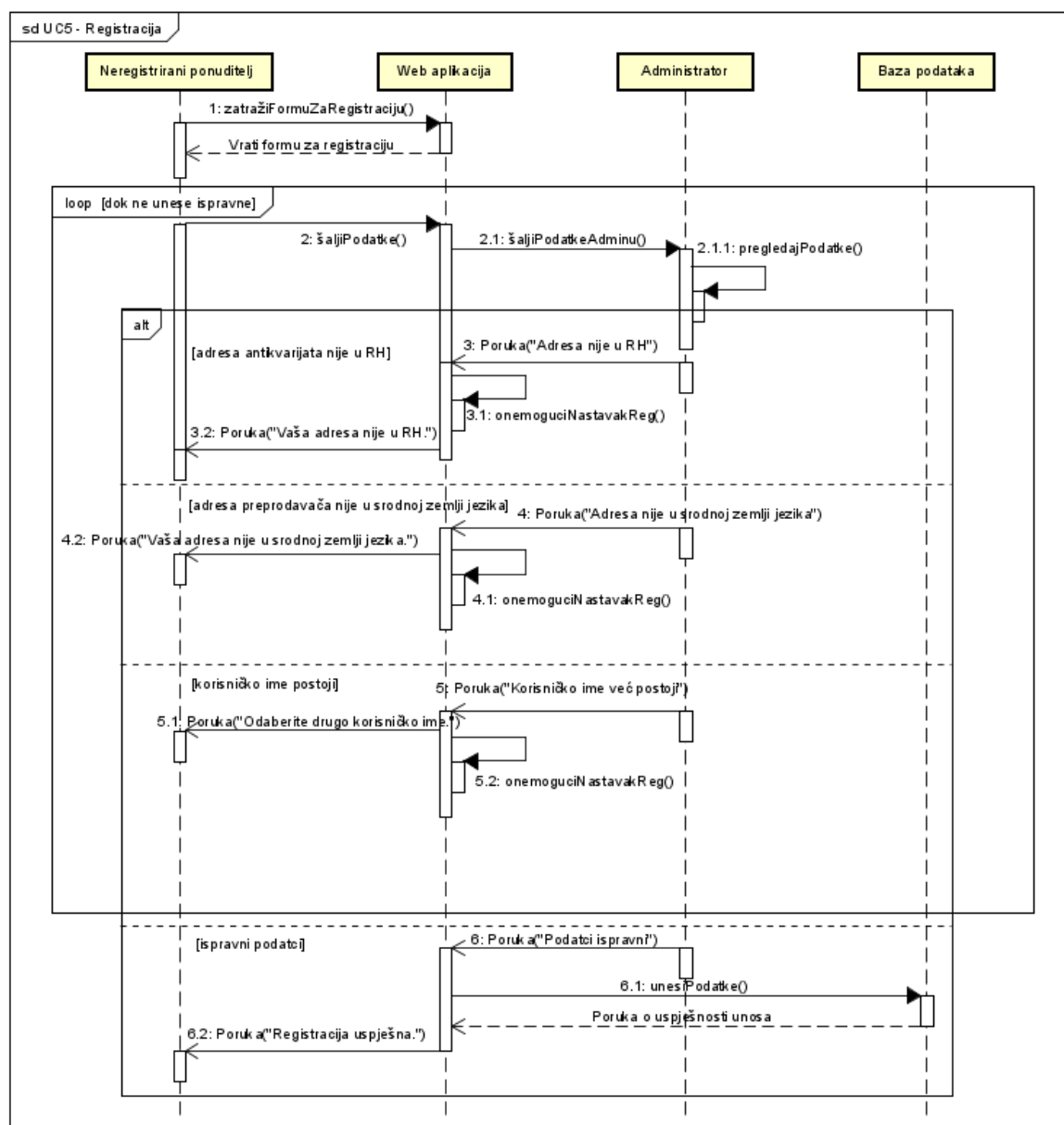

Slika 3.4: Sekvencijski dijagram za UC1

Obrazac uporabe UC5 - Registracija

Neregistrirani ponuditelj odabire opciju registracije. Na ekranu mu se prikazuje forma za registraciju ponuditelja. Ponuditelj unosi potrebne podatke za registraciju, a to su: vrsta ponuditelja(izdavač, antikvarijat, preprodavač), naziv, e-pošta, adresa i broj telefona. Ponuditelj šalje podatke za registraciju klikom na odgovarajuće dugme. Web aplikacija šalje podatke administratoru. Administrator pregledava podatke. Ako adresa antikvarijata nije u Republici Hrvatskoj administrator šalje poruku da adresa ne odgovara uvjetima. Web aplikacija onemogućava nastavak registracije i šalje poruku da adresa ne odgovara uvjetima. Ako adresa preprodavača nije u srodnoj zemlji jezika administrator šalje poruku da adresa ne odgovara uvjetima. Web aplikacija onemogućava nastavak registracije i šalje poruku ponuditelju da adresa ne odgovara uvjetima. Ako korisničko ime već postoji u sustavu administrator šalje poruku da ponuditelj treba izmijeniti korisničko ime. Web aplikacija onemogućava nastavak registracije i šalje poruku ponuditelju da promijeni korisničko ime. Ako su podatci ispravni, administrator šalje poruku da su podatci ispravni. Podatci se unose u bazu podataka. Web aplikacija šalje poruku ponuditelju da je njegova registracija uspješno izvršena.

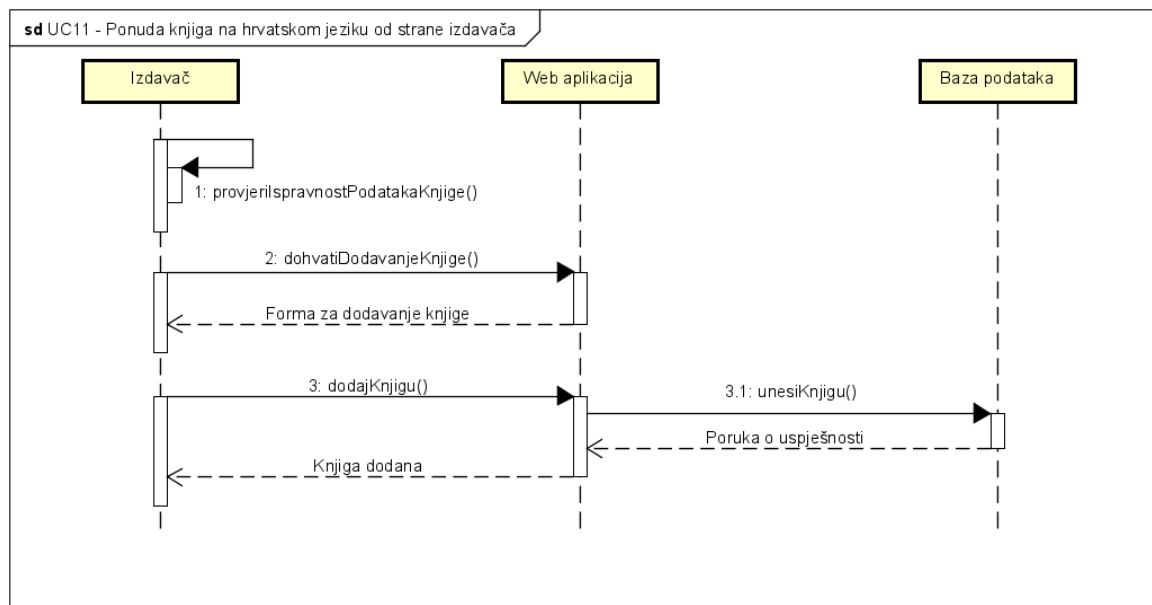

Slika 3.5: Sekvencijski dijagram za UC5

Obrazac uporabe UC11 - Ponuda knjiga na hrvatskom jeziku od strane izdavača

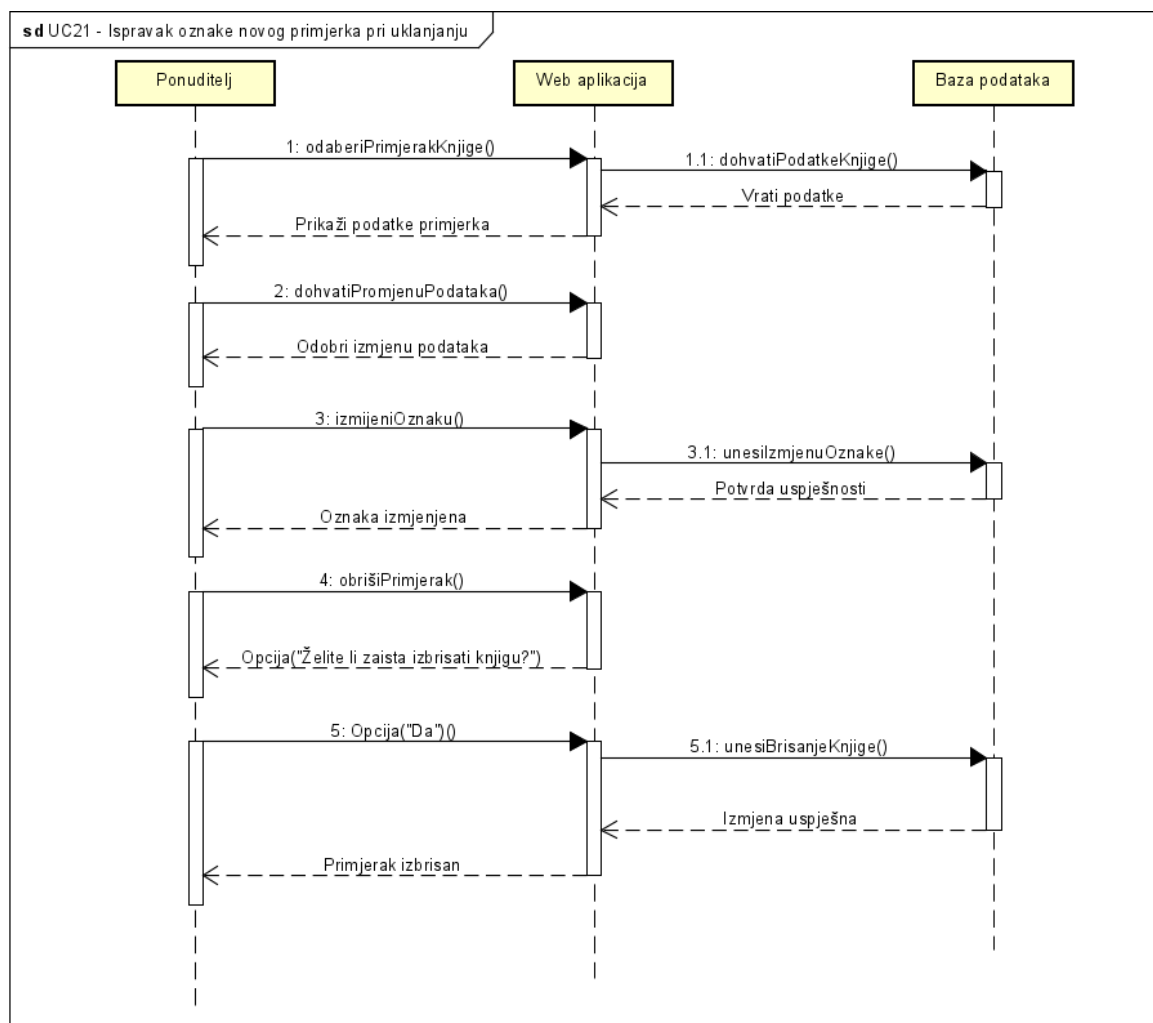
Izdavač provjerava ispravnost podataka knjige, to je njegova odgovornost. Nakon provjere podataka knjige, izdavač odabire opciju dodavanja knjige. Na ekranu mu se pokazuje forma za dodavanje knjige. Izdavač unosi značajke knjige i odabire dugme za dodavanje knjige. Web aplikacija šalje upit prema bazi podataka. U bazu podataka se sprema knjiga. Izdavač prima poruku da je njegova knjiga uspješno dodana.

Slika 3.6: Sekvencijski dijagram za UC11

Obrazac uporabe UC21 - Ispravak oznake novog primjerka pri uklanjanju

Ponuditelj odabire primjerak knjige kojem želi ispraviti oznaku prije uklanjanja. Web aplikacija dohvaća podatke iz baze podataka i prikazuje ih ponuditelju. Ponuditelj odabire opciju promjene podataka klikom na dugme. Web aplikacija odobrava izmjenu podataka. Ponuditelj unosi izmijenjenu oznaku knjige i sprema ju klikom na dugme za spremanje podataka. Web aplikacija šalje upit i sprema izmijenjenu oznaku u bazu podataka. Ponuditelj odabire opciju uklanjanja knjige klikom na dugme. Web aplikacija mu šalje opciju u slučaju da je slučajno kliknuo na dugme za uklanjanje. Ponuditelj odabire opciju uklanjanja knjige klikom na dugme "Da". Web aplikacija šalje upit i uklanja primjerak knjige iz baze podataka. Ponuditelj prima poruku da je uklanjanje primjerka odabrane knjige uspješno izvršeno.

Slika 3.7: Sekvencijski dijagram za UC21

3.2 Ostali zahtjevi

- Sustav treba omogućiti rad više korisnika u stvarnom vremenu
- Korisničko sučelje i sustav moraju podržavati hrvatsku abecedu pri unosu i prikazu tekstualnog sadržaja
- Izvršavanje dijela programa u kojem se pristupa bazi podataka ne smije trajati duže od nekoliko sekundi
- Sustav treba biti implementiran kao web aplikacija koristeći objektno-orijentirane jezike
- Neispravno korištenje korisničkog sučelja ne smije narušiti funkcionalnost i rad sustava
- Sustav treba biti jednostavn za korištenje, korisnici se moraju znati koristiti sučeljem bez detaljnih uputa
- Nadogradnja sustava ne smije narušavati postojeće funkcionalnosti sustava
- Sustav kao valutu koristi EUR
- Veza s bazom podataka mora biti kvalitetno zaštićena, brza i otporna na vanjske greške
- Pristup sustavu mora biti omogućen iz javne mreže pomoću HTTPS

4. Arhitektura i dizajn sustava

Da bismo razradili arhitekturu web aplikacije za poboljšanje dostupnosti knjiga prevedenih na hrvatski i srodne jezike, detaljnije ćemo opisati njene komponente, organizaciju i međusobnu komunikaciju. Evo ključnih elemenata:

4.1 Komponente

Stil arhitekture

Stil arhitekture bi mogao biti mikroservisni ili slojeviti (npr. MVC - Model-View-Controller). Mikroservisni pristup omogućava modularnost i lako skaliranje, dok slojeviti pristup olakšava razvoj i održavanje. Prilikom razvoja naše aplikacije odabran je MVC model.

Podsustavi

Podsustavi se mogu podijeliti na:

- Korisničko sučelje (UI): Front-end komponenta zadužena za interakciju s korisnicima.
- Poslovna logika: Središnji dio koji upravlja funkcionalnostima aplikacije.
- Baza podataka: Spremište podataka gdje se čuvaju informacije o knjigama, korisnicima, ponuditeljima, itd.
- Autentikacija i autorizacija: Sustav za upravljanje korisničkim pristupima i ovlastima.
- Integracija vanjskih usluga: Za funkcionalnosti poput prikaza karte (npr. integracija OpenStreetMap).

Preslikavanje na radnu platformu

Komponente se raspoređuju na servere i klijentske uređaje:

- Server: Hostira poslovnu logiku, bazu podataka, autentikaciju i API za integraciju vanjskih usluga.
- Klijent: Uređaji korisnika (mobiteli, tableti, računala) s web preglednikom za pristup UI.

Spremišta podataka

Centralizirana baza podataka (SQL ili NoSQL) koja pohranjuje:

- Podatke o knjigama.
- Informacije o korisnicima i ponuditeljima.
- Zahtjeve za prijevod i ponude.

Mrežni protokoli

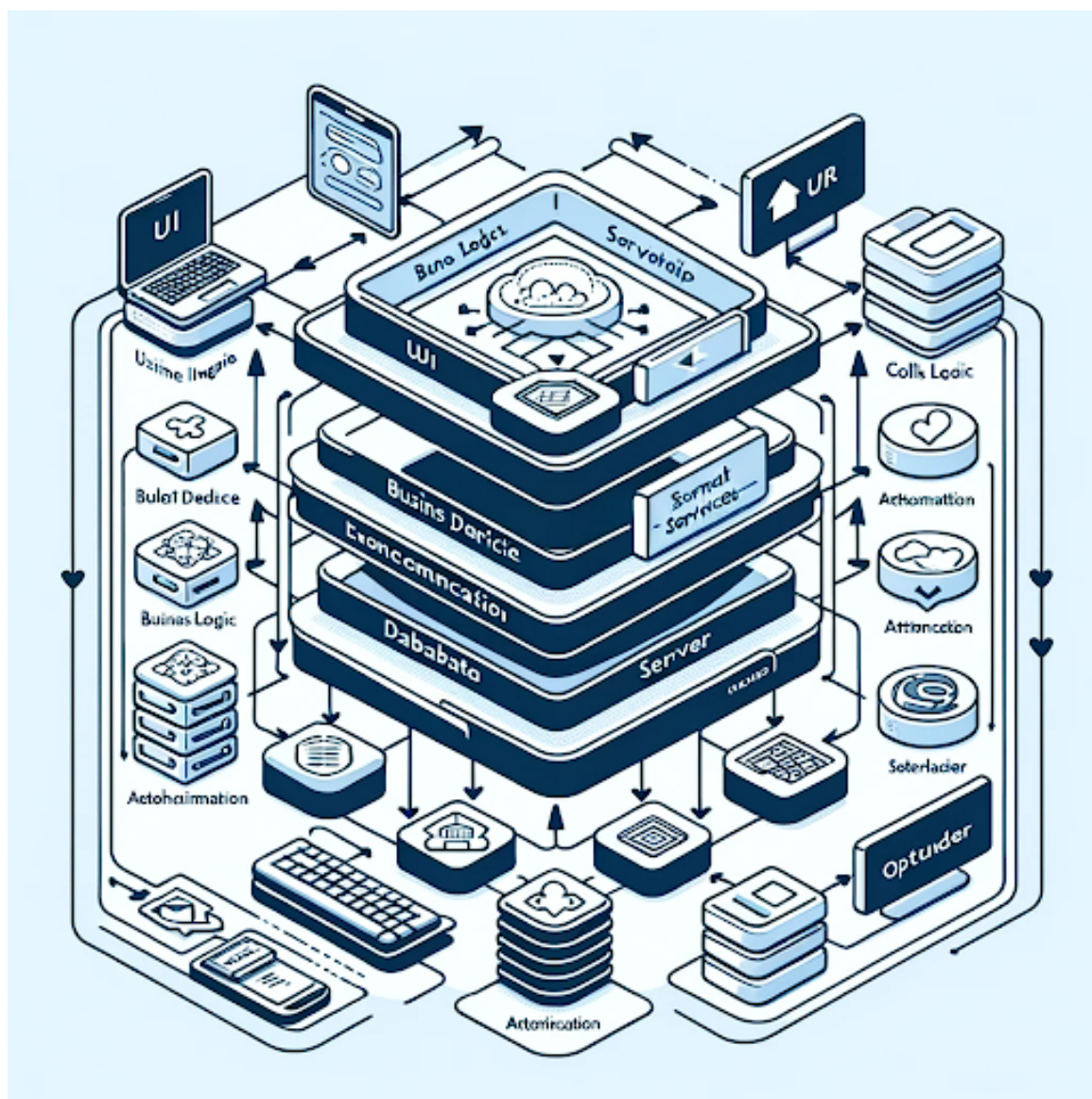
- HTTP/HTTPS: Za komunikaciju između klijenta i servera.
- API protokoli (REST, GraphQL): Za upite i manipulaciju podacima.

Globalni upravljački token

Sustav bi koristio zahtjev-odgovor model za komunikaciju između klijenta i servera. Autentikacija i autorizacija korisnika odvijaju se na početku sesije.

Sklopovsko-programski zahtjevi

- Server: Pouzdan i skalabilan, s dovoljno resursa za obradu zahtjeva i pohranu podataka.
- Klijent: Kompatibilnost s modernim web preglednicima i prilagodljivost različitim veličinama ekrana.
- Prikazuje raspored glavnih komponenti: UI, poslovna logika, baza podataka, autentikacija.
- Ilustrira komunikaciju između klijenta i servera.

Slika 4.1: Osnova arhitekture

Skica ilustrira sljedeće komponente i njihovu međusobnu komunikaciju:

- Korisničko sučelje (UI): Na klijentskim uređajima (mobitel, tablet, računalo).
- Poslovna logika: Dio koji se nalazi na serveru.
- Baza podataka: Spremište podataka također na serveru.
- Autentikacija: Dio za upravljanje korisničkim pristupom.
- Integracija vanjskih usluga: Na primjer, OpenStreetMap za prikaz karata.

Izbor Model-View-Controller (MVC) arhitekture za ovu web aplikaciju temelji se na nekoliko ključnih principa oblikovanja koje sam uzimao u obzir:

4.2 Izbor arhitekture

Separacija briga (Separation of concerns)

MVC arhitektura odlično odvaja različite aspekte aplikacije:

- **Model:** Predstavlja podatke i poslovnu logiku aplikacije. U ovom slučaju, model bi upravljao podacima knjiga, korisnika, ponuda i zahtjeva za prijevod.
- **View:** Odnosi se na korisničko sučelje. U našoj aplikaciji, ovo bi bilo mjesto gdje korisnici pretražuju knjige, pregledavaju ponude, i komuniciraju sa sustavom.
- **Controller:** Djeluje kao posrednik između Modela i Viewa, obrađuje korisničke zahtjeve, ažurira model i konačno šalje podatke natrag viewu.

Ova jasna podjela pomaže u organizaciji koda, olakšava održavanje i omogućava lakše testiranje pojedinih komponenti.

Skalabilnost i fleksibilnost

MVC podržava skalabilnost. Kako se aplikacija razvija, svaki dio (Model, View, Controller) može se neovisno skalirati ili modificirati. Ovo je posebno korisno za aplikacije koje imaju potencijal rasti, kao što je naš slučaj s web platformom za knjige.

Podrška za više klijentskih platformi

S obzirom na to da se aplikacija mora prilagoditi različitim uređajima (mobilnim telefonima, tabletima, računalima), MVC omogućava razvoj različitih vrsta viewova koji mogu koristiti isti model i controller logiku. To znači da možemo imati različite korisničke sučelja za mobilne uređaje i desktop računala, dok se poslovna logika i obrada podataka ne mijenjaju.

Održavanje i nadogradnja

MVC struktura pojednostavljuje ažuriranja i održavanje. Ako trebate promijeniti poslovnu logiku, to se može učiniti u modelu bez utjecaja na view. Slično, izmjene u korisničkom sučelju ne utječu na poslovnu logiku aplikacije.

Zajednica i resursi

MVC je popularan i dobro dokumentiran arhitekturni obrazac. Postoji obilje resursa, biblioteka i okvira koji podržavaju MVC, što može značajno ubrzati razvoj i pružiti bolju podršku tijekom razvojnog procesa.

Zbog ovih razloga, MVC se čini kao optimalan izbor za arhitekturu ove web aplikacije, pružajući dobru osnovu za jasno strukturiran, održiv i fleksibilan razvoj.

Organizacija sustava za opisanu web aplikaciju s najviše razine apstrakcije može se podijeliti u četiri glavne komponente: klijent-poslužitelj model, baza podataka, datotečni sustav, i grafičko sučelje. Ove komponente zajedno omogućavaju funkcionalnost, skalabilnost i korisničku interakciju potrebnu za uspješan rad aplikacije.

4.3 Organizacija sustava

Klijent-poslužitelj model

U klijent-poslužitelj modelu, aplikacija je podijeljena na dva glavna dijela: klijent (front-end) koji se izvodi na korisničkom uređaju i poslužitelj (back-end) koji obrađuje zahtjeve i šalje odgovore.

- Klijent (Front-end): Koristi web preglednik ili mobilnu aplikaciju za pristup aplikaciji. Odgovoran je za prikupljanje korisničkih ulaza, prikazivanje podataka korisnicima i slanje zahtjeva poslužitelju.
- Poslužitelj (Back-end): Hostira aplikaciju, obrađuje zahtjeve, vrši operacije nad bazom podataka, i vraća rezultate klijentu. Također upravlja autentikacijom, autorizacijom, i sigurnošću.

Baza podataka

Baza podataka je središnje mjesto za pohranu svih podataka koji su relevantni za aplikaciju. Uključuje:

- Podatke o knjigama: Nazive, autore, žanrove, godine izdanja, itd.
- Korisničke podatke: Informacije o registriranim i neregistriranim korisnicima.
- Ponude i zahtjeve: Informacije o dostupnosti knjiga, ponuditeljima, i zahtjevima za prijevod.

Datotečni sustav

Datotečni sustav se koristi za pohranu i upravljanje datotekama koje nisu direktno povezane s bazom podataka, poput:

- Slika korica knjiga: Pohranjene kao datoteke koje se mogu prikazivati u korisničkom sučelju.
- Dokumenti: Uključujući priručnike, upute za korisnike, i druge dokumente.

Grafičko sučelje

Grafičko sučelje (GUI) je ono što korisnik vidi i s čime interagira. Uključuje:

- Web stranice: Dizajnirane za jednostavno korištenje i navigaciju, s funkcionalnostima kao što su pretraga, pregled knjiga, i slanje zahtjeva.
- Mobilno sučelje: Prilagođeno za manje ekrane i osjetljivo na dodir, s sličnim funkcionalnostima kao web verzija.

Svaka od ovih komponenti igra ključnu ulogu u uspješnom funkcioniranju aplikacije, omogućujući efikasnu obradu podataka, intuitivnu korisničku interakciju i sigurnost informacija.

4.4 Organizacija aplikacije

Organizacija aplikacije koja koristi Model-View-Controller (MVC) arhitekturu s jasno definiranim frontend i backend slojevima omogućava efikasno upravljanje kodom i funkcionalnostima. Evo kako bi se to moglo strukturirati:

Frontend (klijentska strana)

Frontend je ono što korisnik vidi i s čime interagira. U MVC arhitekturi, to uglavnom obuhvaća "View" komponentu.

- Tehnologije: HTML, CSS, JavaScript, i frameworki poput React, Angular ili Vue.js.
- Zadaće:
  - Prikaz podataka: Dinamički prikazuje podatke dobivene s backend-a.
  - Korisničko sučelje: Omogućava interakciju s korisnikom, prikuplja korisničke zahtjeve i šalje ih backend-u.
  - Odgovor na korisničke akcije: Ažuriranje sučelja na temelju korisničkih interakcija i podataka s backend-a.

Backend (poslužiteljska strana)

Backend se bavi obradom podataka, poslovnom logikom i interakcijom s bazom podataka. U MVC arhitekturi, to uključuje "Model" i "Controller" komponente.

- Tehnologije: Server-side jezici poput Node.js, Python (Django, Flask), Ruby on Rails, Java (Spring), itd.
- Zadaće:
  - Controller:
    - * Upravlja zahtjevima s frontend-a.
    - * Prosljeđuje podatke između View-a i Modela.
    - * Upravlja tokom podataka i obradi zahtjeva.
  - Model:
    - * Predstavlja poslovnu logiku i podatke.

- * Interakcija s bazom podataka.
- * Obrada podataka (CRUD operacije - Create, Read, Update, Delete).

Komunikacija između frontend-a i backend-a

Komunikacija između frontend-a i backend-a obično se odvija preko API-ja (Application Programming Interface), koristeći HTTP/HTTPS protokole.

- API (najčešće REST ili GraphQL): Definira kako frontend šalje zahtjeve backend-u i kako backend vraća odgovore.
- JSON format: Često korišten format za slanje podataka između frontend-a i backend-a.

Baza podataka

Iako tehnički nije dio MVC strukture, baza podataka je ključna komponenta koja surađuje s Modelom. Ona pohranjuje sve podatke potrebne za aplikaciju.

- Tehnologije: SQL (MySQL, PostgreSQL) ili NoSQL (MongoDB, Cassandra) baze podataka.
- Zadaće: Pohrana i dohvaćanje podataka potrebnih za aplikaciju.

U ovakvoj organizaciji, svaki sloj ima jasno definiranu ulogu, što doprinosi boljem razumijevanju koda, lakšem održavanju i skaliranju aplikacije. Frontend i backend mogu se neovisno razvijati i optimizirati, što pruža fleksibilnost i efikasnost u razvojnem procesu.

4.5 Baza podataka

4.5.1 Opis tablica

Knjiga		
ISBN	VARCHAR(13)	
naslov	VARCHAR	
autori	VARCHAR	
jezik	CHAR(3)	troslovni kod po ISO 639-1 standardu
izdavač	VARCHAR	
brojIzdanja	INT	
godinaIzdanja	INT	
katIzdavača	CHAR(3)	
zahtZaPr	INT	
očuvanost	VARCHAR	
opis	VARCHAR	
slika	BYTEA	
žanr	VARCHAR	
Knjiga dobavljivost		
ISBN	VARCHAR(13)	
dobavljivost	CHAR(3)	
Ponuditelj		
korisničkoIme	VARCHAR(32)	
lozinka	VARCHAR(32)	
naziv	VARCHAR	
adresa	VARCHAR	
epošta	VARCHAR	

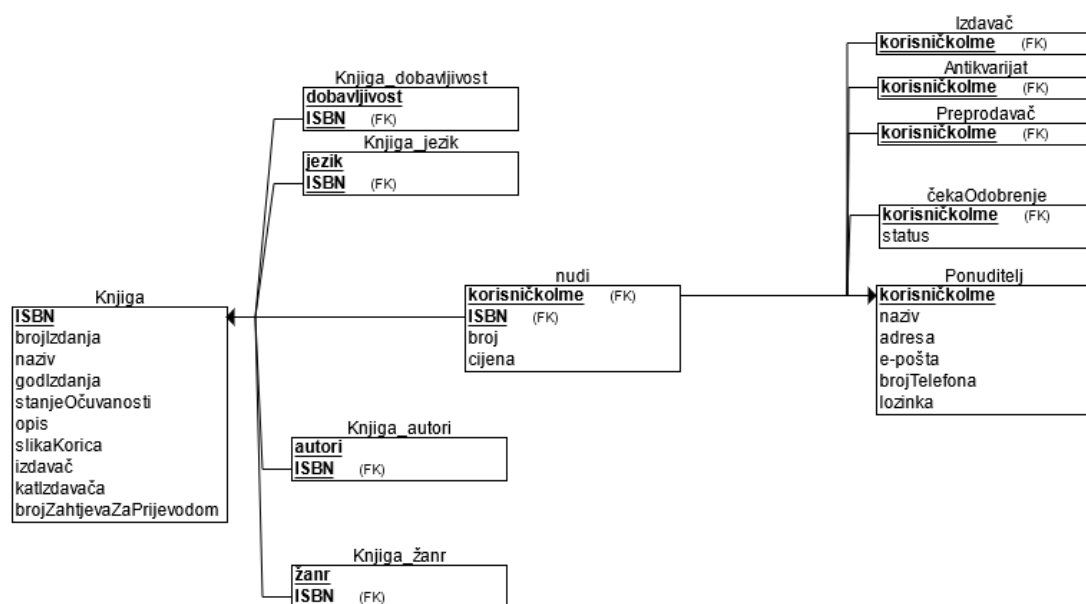
Nastavljeno na idućoj stranici

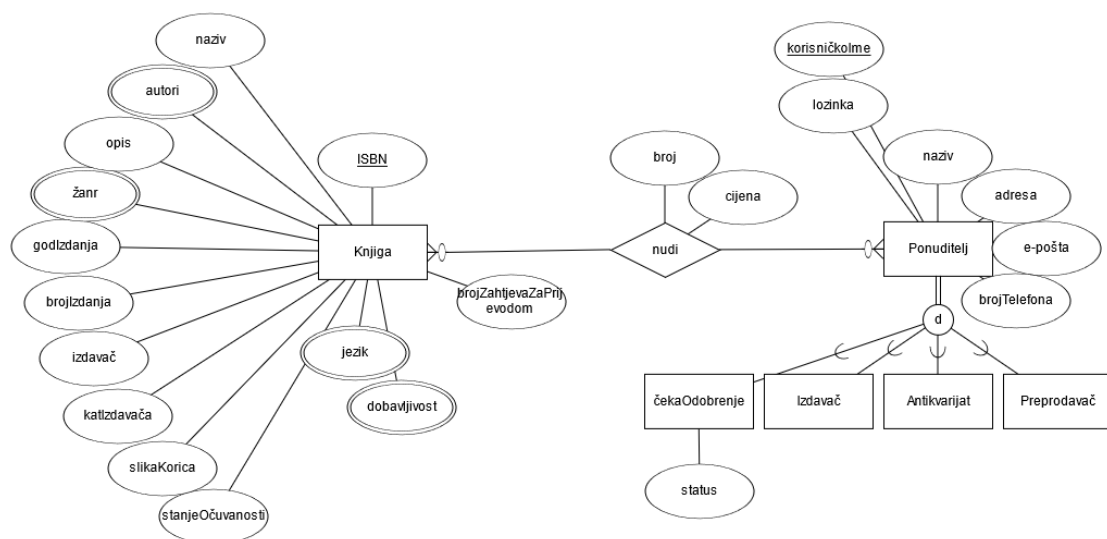
Nastavljeno od prethodne stranice

Knjiga		
telefon	VARCHAR	
godinaIzdanja	INT	
katIzdavača	CHAR(3)	
zahtZaPr	INT	
lokacija	POINT	
tip	VARCHAR	izdavač, antikvarijat, preprodavač
čekaOdobrenje		
korisničkoIme	VARCHAR(32)	
status	VARCHAR	
nudi		
naziv	VARCHAR	
ISBN	CHAR(13)	
broj	INT	
cijena	DECIMAL(6, 2)	

4.5.2 Dijagram baze podataka

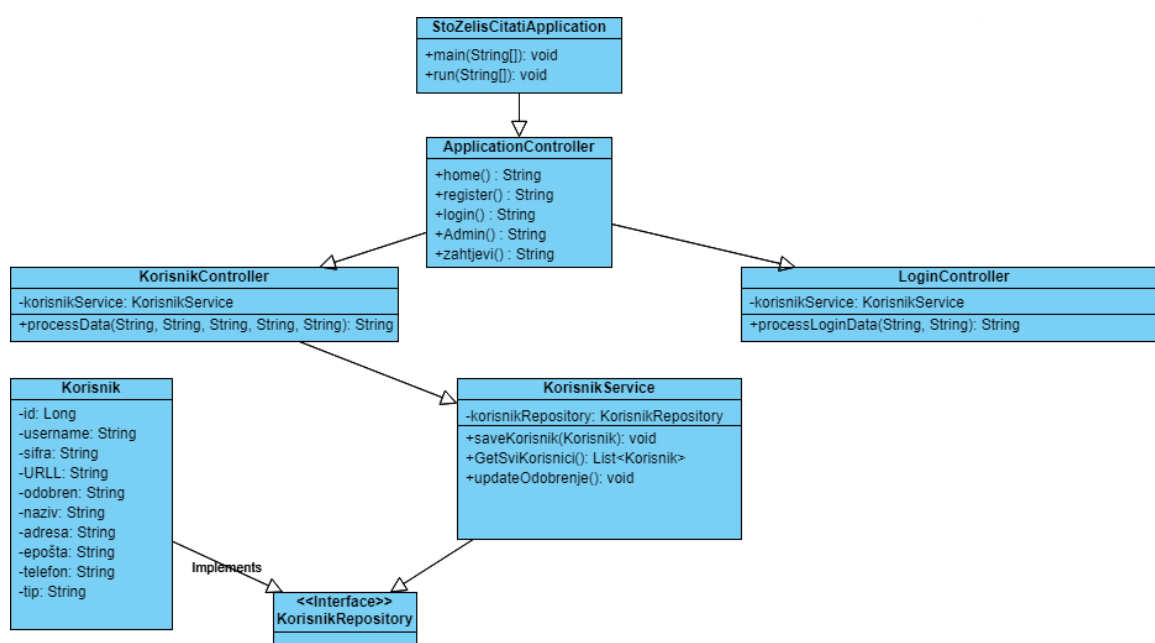
Slika 4.2: REL dijagram baze podataka

Slika 4.3: ER dijagram baze podataka

4.6 Dijagram razreda

Idejno razrađeni dijagram razreda opisuje strukturu web aplikacije. Uključuje ApplicationController za upravljanje zahtjevima vezanim uz navigaciju na web stranici, KorisnikController za obrađivanje korisničkih zahtjeva, LoginController za autentikaciju korisnika te Korisnik za predstavljanje entiteta korisnika. KorisnikService brine o logici poslovne logike vezane uz korisnike, dok KorisnikRepository predstavlja sučelje za pristup podacima korisnika u bazi podataka. StoZelisCitatiApplication predstavlja glavni razred aplikacije s main metodom za pokretanje, dok su veze između razreda usmjerene prema ovisnostima i suradnji između njih. Ovo omogućava bolje razumijevanje strukture aplikacije, odvojenost odgovornosti i međusobnu interakciju između komponenti.

Slika 4.4: Dijagram razreda

dio 2. revizije

Prilikom druge predaje projekta dijagram razreda i opisi moraju odgovarati stvarnom stanju implementacije

4.7 Dijagram stanja

dio 2. revizije

*Potrebno je priložiti dijagram stanja i opisati ga. Dovoljan je jedan dijagram stanja koji prikazuje **značajan dio funkcionalnosti** sustava. Na primjer, stanja korisničkog sučelja i tijekom korištenja neke ključne funkcionalnosti jesu značajan dio sustava, a registracija i prijava nisu.*

4.8 Dijagram aktivnosti

dio 2. revizije

Potrebno je priložiti dijagram aktivnosti s pripadajućim opisom. Dijagram aktivnosti treba prikazivati značajan dio sustava.

4.9 Dijagram komponenti

dio 2. revizije

Potrebno je priložiti dijagram komponenti s pripadajućim opisom. Dijagram komponenti treba prikazivati strukturu cijele aplikacije.

5. Implementacija i korisničko sučelje

5.1 Korištene tehnologije i alati

dio 2. revizije

*Detaljno navesti sve tehnologije i alate koji su primijenjeni pri izradi dokumentacije i aplikacije. Ukratko ih opisati, te navesti njihovo značenje i mjesto primjene. Za svaki navedeni alat i tehnologiju je potrebno **navesti internet poveznicu** gdje se mogu preuzeti ili više saznati o njima.*

5.2 Ispitivanje programskog rješenja

dio 2. revizije

U ovom poglavlju je potrebno opisati provedbu ispitivanja implementiranih funkcionalnosti na razini komponenti i na razini cijelog sustava s prikazom odabranih ispitnih slučajeva. Studenti trebaju ispitati temeljnu funkcionalnost i rubne uvjete.

5.2.1 Ispitivanje komponenti

*Potrebno je provesti ispitivanje jedinica (engl. unit testing) nad razredima koji implementiraju temeljne funkcionalnosti. Razraditi **minimalno 6 ispitnih slučajeva** u kojima će se ispitati redovni slučajevi, rubni uvjeti te izazivanje pogreške (engl. exception throwing). Poželjno je stvoriti i ispitni slučaj koji koristi funkcionalnosti koje nisu implementirane. Potrebno je priložiti izvorni kôd svih ispitnih slučajeva te prikaz rezultata izvođenja ispita u razvojnom okruženju (prolaz/pad ispita).*

5.2.2 Ispitivanje sustava

*Potrebno je provesti i opisati ispitivanje sustava koristeći radni okvir Selenium¹. Razraditi **minimalno 4 ispitna slučaja** u kojima će se ispitati redovni slučajevi, rubni uvjeti te poziv funkcionalnosti koja nije implementirana/izaziva pogrešku kako bi se vidjelo na koji način sustav reagira kada nešto nije u potpunosti ostvareno. Ispitni slučaj se treba sastojati od ulaza (npr. korisničko ime i lozinka), očekivanog izlaza ili rezultata, koraka ispitivanja i dobivenog izlaza ili rezultata.*

Izradu ispitnih slučajeva pomoću radnog okvira Selenium moguće je provesti pomoću jednog od sljedeća dva alata:

- *dodatak za preglednik **Selenium IDE** - snimanje korisnikovih akcija radi automatskog ponavljanja ispita*
- ***Selenium WebDriver** - podrška za pisanje ispita u jezicima Java, C#, PHP koristeći posebno programsko sučelje.*

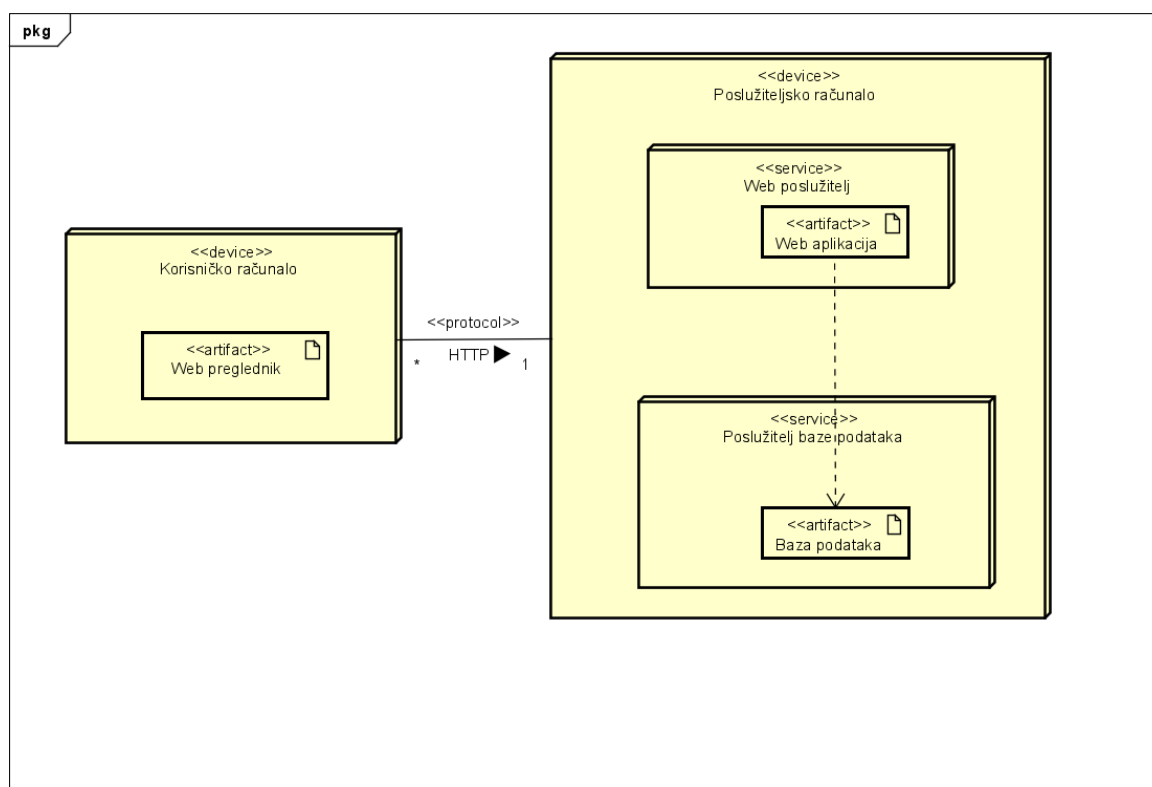
Detalji o korištenju alata Selenium bit će prikazani na posebnom predavanju tijekom semestra.

---

¹<https://www.seleniumhq.org/>

5.3 Dijagram razmještaja

Dijagrami razmještaja prikazuju fizičku arhitekturu i topologiju programskog sustava te programsku potporu koja se koristi u njegovom radnom okruženju. Na korisničkom računalu se nalazi web preglednik koji služi za pristupanje web aplikaciji. Na poslužiteljskom računalu se nalaze web poslužitelj i poslužitelj baze podataka koji međusobno komuniciraju. Sustav koristi arhitekturu "klijent - poslužitelj", a komunikacija između korisnika(klijent, izdavač, administrator) i poslužitelja se odvija preko HTTP protokola.

Slika 5.1: Dijagram razmještaja

5.4 Upute za puštanje u pogon

dio 2. revizije

*U ovom poglavlju potrebno je dati upute za puštanje u pogon (engl. deployment) ostvarene aplikacije. Na primjer, za web aplikacije, opisati postupak kojim se od izvornog kôda dolazi do potpuno postavljene baze podataka i poslužitelja koji odgovara na upite korisnika. Za mobilnu aplikaciju, postupak kojim se aplikacija izgradi, te postavi na neku od trgovina. Za stolnu (engl. desktop) aplikaciju, postupak kojim se aplikacija instalira na računalo. Ukoliko mobilne i stolne aplikacije komuniciraju s poslužiteljem i/ili bazom podataka, opisati i postupak njihovog postavljanja. Pri izradi uputa preporučuje se **naglasiti korake instalacije uporabom natuknica** te koristiti što je više moguće **slike ekrana** (engl. screenshots) kako bi upute bile jasne i jednostavne za slijediti.*

Dovršenu aplikaciju potrebno je pokrenuti na javno dostupnom poslužitelju. Studentima se preporuča korištenje neke od sljedećih besplatnih usluga: Amazon AWS, Microsoft Azure ili Heroku. Mobilne aplikacije trebaju biti objavljene na F-Droid, Google Play ili Amazon App trgovini.

6. Zaključak i budući rad

dio 2. revizije

U ovom poglavlju potrebno je napisati osvrt na vrijeme izrade projektnog zadatka, koji su tehnički izazovi prepoznati, jesu li riješeni ili kako bi mogli biti riješeni, koja su znanja stečena pri izradi projekta, koja bi znanja bila posebno potrebna za brže i kvalitetnije ostvarenje projekta i koje bi bile perspektive za nastavak rada u projektnoj grupi.

Potrebno je točno popisati funkcionalnosti koje nisu implementirane u ostvarenoj aplikaciji.

Popis literature

Kontinuirano osvježavanje

Popisati sve reference i literaturu koja je pomogla pri ostvarivanju projekta.

1. Programsko inženjerstvo, FER ZEMRIS, <http://www.fer.hr/predmet/proinz>
2. I. Sommerville, "Software engineering", 8th ed, Addison Wesley, 2007.
3. T.C.Lethbridge, R.Langaniere, "Object-Oriented Software Engineering", 2nd ed. McGraw-Hill, 2005.
4. I. Marsic, "Software engineering book", Department of Electrical and Computer Engineering, Rutgers University, <http://www.ece.rutgers.edu/~marsic/books/SE>
5. The Unified Modeling Language, <https://www.uml-diagrams.org/>
6. Astah Community, <http://astah.net/editions/uml-new>

Indeks slika i dijagrama

3.1	Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost korisnika i ponuditelja .	19
3.2	Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost izdavača i antikvarijata .	20
3.3	Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost preprodavača i adminis- tratora	21
3.4	Sekvencijski dijagram za UC1	22
3.5	Sekvencijski dijagram za UC5	24
3.6	Sekvencijski dijagram za UC11	25
3.7	Sekvencijski dijagram za UC21	27
4.1	Osnova arhitekture	31
4.2	REL dijagram baze podataka	41
4.3	ER dijagram baze podataka	42
4.4	Dijagram razreda	43
5.1	Dijagram razmještaja	50

Dodatak: Prikaz aktivnosti grupe

Dnevnik sastajanja

Kontinuirano osvježavanje

U ovom dijelu potrebno je redovito osvježavati dnevnik sastajanja prema predlošku.

1. sastanak

- Datum: u ovom formatu: 29. prosinca 2023.
- Prisustvovali: I.Prezime, I.Prezime
- Teme sastanka:
  - opis prve teme
  - opis druge teme

2. sastanak

- Datum: u ovom formatu: 29. prosinca 2023.
- Prisustvovali: I.Prezime, I.Prezime
- Teme sastanka:
  - opis prve teme
  - opis druge teme

Tablica aktivnosti

Kontinuirano osvježavanje

Napomena: Doprinosi u aktivnostima treba navesti u satima po članovima grupe po aktivnosti.

	Ime Prezime voditelja	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime
Upravljanje projektom							
Opis projektnog zadatka							
Funkcionalni zahtjevi							
Opis pojedinih obrazaca							
Dijagram obrazaca							
Sekvencijski dijagrami							
Opis ostalih zahtjeva							
Arhitektura i dizajn sustava							
Baza podataka							
Dijagram razreda							
Dijagram stanja							
Dijagram aktivnosti							
Dijagram komponenti							
Korištene tehnologije i alati							
Ispitivanje programskog rješenja							
Dijagram razmještaja							

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

	Ime Prezime voditelja	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime	Ime Prezime
Upute za puštanje u pogon							
Dnevnik sastajanja							
Zaključak i budući rad							
Popis literature							
<i>Dodatne stavke kako ste podijelili izradu aplikacije</i>							
<i>npr. izrada početne stranice</i>							
<i>izrada baze podataka</i>							
<i>spajanje s bazom podataka</i>							
<i>back end</i>							

Dijagrami pregleda promjena

dio 2. revizije

Prenijeti dijagram pregleda promjena nad datotekama projekta. Potrebno je na kraju projekta generirane grafove s gitlaba prenijeti u ovo poglavlje dokumentacije. Dijagrami za vlastiti projekt se mogu preuzeti s gitlab.com stranice, u izborniku Repository, pritiskom na stavku Contributors.